

Meneer de minister-president,

Meneer de burgemeester,

Beste genodigden,

Ik wil vooreerst de organisatoren van deze 11 juli–viering danken. Als één van de vertegenwoordigers van de Vlaamse ondernemerswereld, is het voor mij een voorrecht hier het woord te mogen voeren. De beweging Vlaanderen Europa en het bestuur van Vlaanderen Feest, bewijst daarmee het historisch besef over het belang van de Vlaamse ondernemers voor de welvaart in Vlaanderen.

Want de strijd en de acties van de vorige generaties Vlamingen was wel degelijk sociaal én economisch, een strijd voor welvaart en welzijn in eigen regio. En die komen niet uit de lucht gevallen. Mijn generatie plukt nu de vruchten van het harde werk van onze ouders en grootouders. We zijn geboren en leven nu in één van de rijkste regio's van Europa, zelfs van de wereld. Onze taal, onze welvaart, zeg maar de luxe waarin de meesten onder ons leven, is vanzelfsprekend geworden, wellicht té vanzelfsprekend.

Daarom heb ik deze uitnodiging voor deze 11 juli-toespraak zeer graag aanvaard. Des te meer omdat we hier samen zijn gekomen om een zeer verdienstelijke Vlaamse familiale ondernemer te eren. Zoals al gezegd, een sterk signaal, met dank aan de organisatoren.

Mij is daarom gevraagd vandaag het belang te schetsen van de familiale bedrijven voor de Vlaamse welvaart, nu en in de toekomst. We kennen de inmiddels populaire slogan: Vlaanderen is een KMO-land.

Dat klopt. 97% van alle Vlaamse bedrijven zijn klein tot middelgroot met 1 tot 50 werknemers. Ruim 80% van de Vlaamse KMO-werkgevers heeft minder dan 10 werknemers in dienst. Zelfstandigen en KMO's zijn goed voor meer dan de helft van de jobs in de privé-sector. Diezelfde trend zien we trouwens in de meeste Europese lidstaten.

Toch wil ik hier in geen geval een misplaatste polarisatie aanzwengelen tussen grote en kleine bedrijven. Vanzelfsprekend zijn er structurele verschillen. Denk maar aan de recent veel besproken fiscale discriminaties tussen de multinationals en de zelfstandige, eigen Vlaamse familiale bedrijven. Ook de problematiek van de familiale opvolging en het beschikken over voldoende betaalbare financiering, zijn zeer specifieke KMO-problemen. Toch hebben grote en kleinere bedrijven elkaar nodig voor zover ze elkaar versterken en compenseren. Wat ons betreft, moet elk doeltreffend sociaaleconomisch beleid wel vertrekken vanuit het bestaand economisch weefsel, voor Vlaanderen zijn dat de KMO's. Think small first, is trouwens een belangrijke richtlijn van de Europese Commissie aan de lidstaten.

Na de tweede wereldoorlog was Vlaanderen nog in grote mate een agrarisch gebied en voor de industrie sterk afhankelijk van een beperkt aantal grote bedrijven. De wederopbouw gebeurde in grote mate door ondernemende mensen. Deels uit noodzaak, maar ook uit ambitie, besloten ze, vaak met bescheiden eigen middelen, op eigen risico en vooral door hard werken, een eigen zaak uit de grond te stampen. Denk maar de evolutie in de Antwerpse Kempen, in Limburg, in West Vlaanderen. Heeft de overheid daarbij geholpen? Ongetwijfeld. Ik verwijs naar de destijds succesvolle Vlaamse reconversieplannen, overigens toen met Europese steun.

Toch hebben al die ondernemende mensen, mannen en vrouwen, daarop niet gewacht. Ze hebben op de eerste plaats hun eigen verantwoordelijkheid genomen meestal in gezins- en familieverband. Er zijn uiteraard en gelukkig maar de gekende Vlaamse voorbeelden en succesverhalen van de grote familiebedrijven. Denk maar aan Lieven Gevaert, Bekaert, recenter Terbeke, Pinguin, de Katoennatie, De Nul en zoveel anderen.

Maar de overgrote meerderheid zijn en blijven kleinere, maar vaak zeer performante, innovatieve Vlaamse gezinsbedrijven. Ze werken volgens de gekende Vlaamse leuze, zwijgen en voortdoen, vaak te bescheiden, ver van de media. Maar essentieel voor de Vlaamse welvaart. Ik wil hier niet vervallen in het romantiseren van het Vlaamse familie- en gezinsbedrijf. Want ze leveren dagelijks een hard concurrentiegevecht. Nu meer dan ooit. Onze KMO–

conjunctuurbarometer staat al geruime tijd op slecht weer. Maar de ondernemers vechten voort, ze moeten wel. Soms tot de laatste snik. Het record aantal faillissementen, in grote mate kleine Vlaamse bedrijven waarover niemand spreekt, zegt genoeg.

‘Maak van je 11 juli toespraak maar gebruik om een aantal straffe uitspraken te doen’, hebben sommige ondernemers me op het hart gedrukt. Ik begrijp, in deze crisistijden, de onrust en het ongeduld bij veel Vlaamse ondernemers maar al te goed. Toch zal ik me ook hier niet laten verleiden tot ondoeltreffend doemdenken, provocaties, onrealistische eisen, laat staan politieke analyses. Als puntje bij paaltje komt, zijn Vlaamse ondernemers realisten. In hun eigen zaak sluiten ze elke dag compromissen met klanten, personeel en leveranciers. Bovendien zijn ze pragmatisch en oplossingsgericht in functie van het beoogde resultaat. Dat betekent concreet een rendabel, winstgevend bedrijf. Lukt dat niet dan ondergaan ze daarvan zelf de gevolgen tot en met stopzetting of failliet en verlies van veel eigen geld.

Verantwoordelijkheid nemen voor eigen daden, voor eigen keuzes. Zelf verantwoord risico durven te nemen met eigen middelen en daarvan de gevolgen dragen in goede en kwade dagen. Zelf het risico nemen mensen in dienst te nemen aan correcte in ons land dure loonvoorwaarden. Daarvoor vragen de zelfstandige ondernemers geen felicitaties. Ze vragen wel respect en doeltreffende ruimte en kansen om te ondernemen.

Verdachtmakingen of ondernemers opzadelen met maatschappelijke verantwoordelijkheden die ze niet hebben, dat demotiveert juist ondernemende mensen.

Geen misverstand: ondernemers hebben belang bij een samenleving waarin zoveel mogelijk medeburgers het goed hebben. Ondernemers hebben belang bij gemotiveerde en gelukkige medewerkers. Sociale voorzieningen zoals ouderschapsverlof of tijdskrediet, een goede verdeling werk, gezin en vrije tijd, zijn lovenswaardige bekommernissen. Ook jobs zijn belangrijk. Maar mensen aanwerven is geen plicht van een ondernemer. Het is het gevolg van een winstgevende onderneming en van betaalbaar werk. Het kan evenwel niet daar enkel werkgevers de kosten voor te laten dragen. Ondernemers willen hun maatschappelijke rol zeker opnemen. Ze doen dat ook. Maar ondernemers zijn geen therapeuten of sociale werkgevers. Iedereen in de samenleving moet mee verantwoordelijkheid nemen voor de eigen keuzes, werkgevers én werknemers. Onze ouders en grootouders hebben het ons voor gedaan. Wie er bewust voor kiest niet of minder te werken, moet daarvan ook zelf de gevolgen dragen en de kost daarvan niet enkel afschuiven op anderen of op de overheid.

Vlaanderen heeft meer dan ooit nood aan ondernemende mensen, niet enkel aan ondernemers, maar ook aan ondernemende werknemers, ondernemende ambtenaren, een ondernemend onderwijs, ondernemende politici, ja zelfs ondernemende gepensioneerden. Kortom aan mensen, mannen en vrouwen, die hun

eigen verantwoordelijkheid nemen, hun eigen lot in handen nemen en dat niet enkel overlaten aan welke overheid dan ook. Gebeurt dat niet, dan eindigen we met een Vlaamse Leeuw zonder tanden.

Tenslotte bepleit ik namens de Vlaamse ondernemers en namens alle ondernemende Vlamingen voor een Vlaamse regio zonder complexen, zelfbewust maar open op de andere regio's, op Europa , op de wereld.

Wij Vlamingen, en zeker Vlaamse ondernemers, willen resultaten zien en resultaten boeken. Ze willen toekomstperspectief en stabiliteit. Ook onze Vlaamse, lokale en federale overheden en regeringen beoordelen we op het totale sociaaleconomische klimaat. Welk niveau daartoe bijdraagt, daar liggen mensen niet echt van wakker. Ondernemers kunnen hun kosten en lasten immers niet federaliseren of regionaliseren. Dit is geen pleidooi tegen een verdere staatshervorming. Wel integendeel. Maar structuren blijven altijd maar een middel, geen doel op zich. Daarom is samenwerking tussen alle niveaus zo belangrijk, uiteraard steunend op klare afspraken. Geruzie tussen de beleidsniveaus vervreemdt burgers en ondernemers van de politiek. Daarom zijn we onder meer voorstander van een KMO-toekomstpact waarbij alle beleidsniveaus zijn betrokken en met Vlaanderen als motor. Door onze geschiedenis leven Vlamingen met een soort ingebakken wantrouwen ten aanzien van elke overheid, zelfs tegenover hun eigen Vlaamse overheid. Dat wantrouwen in de toekomst overstijgen

en doorbreken. Dat kan enkel door een globaal sociaaleconomisch beleid waarin burgers en bedrijven zich erkennen en zich betrokken weten. Al wie in Vlaanderen verantwoordelijkheid draagt, moet daarin meer dan ooit investeren. De politici, het middenveld, de ambtenaren en alle ondernemende Vlamingen. Daar zullen de Vlaamse ondernemersorganisaties volop aan blijven meewerken, in het belang van heel Vlaanderen.